

‘Nola, vergeet je bitterbal niet op te eten, straks wordt hij koud.’ Mijn zus kijkt Nola onderzoekend aan. Ik voel dat mijn moeder mijn blik zoekt, maar ik doe alsof ik dit niet merk en kijk de andere kant op. Het is fijn dat we een heel hechte familie hebben, maar op dit moment vind ik mijn zus en mijn moeder wel wat overbezorgd en voel ik een lichte irritatie opkomen.

Zelf pak ik nog een bitterbal van de schaal en kijk de zaal rond van het hotel, waar we vandaag onze jaarlijkse familiereünie hebben. Deze keer heb ik de reünie georganiseerd en ik vind het een geslaagde dag. Terwijl ik geniet van de krokante korst en de hartige smaak van de bitterbal, bedenk ik hoe bijzonder deze dag is. Ook na het overlijden van mijn opa en oma komen we ieder jaar bij elkaar op de dag dat mijn oma jarig was. Mijn ouders, broer, zus en zwager met hun kinderen zie en spreek ik bijna dagelijks en het is leuk om nu ook met mijn tantes, ooms, neven en nichten bij te praten.

Op het grote witte scherm dat mijn broer neergezet heeft worden oude foto’s van mijn familie getoond. Ik zie foto’s van mijn opa en oma en bedenk dat mijn eigen ouders nu ongeveer dezelfde leeftijd hebben als mijn opa en oma toen op de foto. Mijn man Anton en ik hebben intussen ongeveer de leeftijd van mijn ouders in die tijd. Er komen foto’s voorbij van een oude boerderij en langzaam komen de herinneringen weer boven. Op de boerderij logeerden we met de hele familie, toen nog ongeveer dertig mensen. We aten met elkaar, deden spelletjes en hadden er de grootste lol. Ik besef nu pas hoe bijzonder dat eigenlijk was.

Op een volgende foto zie ik mijn ouders, mijn zus, mijn broer

en mijzelf van ongeveer dertig jaar geleden. De foto is genomen in het huis waar we toen woonden, een bovenwoning in Rotterdam. De foto is wat donker omdat het in het oude huis zelf ook vrij donker was. Op de foto ben ik een jaar of achttien en is mijn zus Sandy ongeveer zestien jaar oud en zijn we wat uiterlijk betreft twee tegenpolen. Tegenwoordig worden we door veel mensen door elkaar gehaald, omdat we naarmate we ouder worden steeds meer op elkaar zijn gaan lijken. Ik bedenk hoe blij ik ben dat mijn zus niet alleen mijn zus maar ook mijn beste vriendin is.

Terug naar deze tijd bekruipt me plotseling een onbehaaglijk gevoel. De bitterbal van mijn dochter ligt nog onaangeroerd op een wit servetje op de tafel. Mijn moeder en mijn zus hebben me al eerder gevraagd of het wel goed gaat met Nola. Mijn negentienjarige dochter is met haar lange blonde bos krullen en blozende wangen altijd een mooi meisje om te zien geweest. De laatste tijd is ze echter witjes en heeft ze donkere kringen onder haar ogen. Sinds ze haar diploma heeft gehaald en in een warenhuis werkt, is ze ook een stuk afgevallen. Dit terwijl ze toch al niet dik was. Maar wat wil je ook, ze moet iedere dag een stuk fietsen en is de hele dag in de weer. Toch zit het me niet helemaal lekker nu mijn moeder en Sandy al een paar keer opmerkingen over het eetpatroon van Nola gemaakt hebben en ze de bitterbal niet opeet. Snel wuif ik dit gevoel weg. Nola heeft net als Anton en ik en haar zusje Félícia altijd van eten gehouden en ze is nooit bezig geweest met haar gewicht. Zelf ben ik toen ik jong was altijd slank geweest en nu ik ouder ben, ben ik wel wat voller, maar ook nu heb ik een gezond gewicht. Als ik me niet fijn voel omdat ik te veel gegeten heb, snoep ik daarna iets minder. Wij hebben thuis niet eens een weegschaal. Dus ik wil geen spouwen zien.

Aan het eind van de middag rijden we terug naar het dorp waar Anton geboren is en waar we sinds we getrouwd zijn wonen. Onze eengezinswoning staat tegenover de basisschool waar ik werk en waar Nola en Félicia op school zaten toen zij nog kind waren.

Terwijl Anton de tafel dekt, warm ik het eten op dat ik die ochtend alvast klaargemaakt heb. Als we aan de eettafel zitten, bespreken we de dag met zijn vieren na. We zijn het met elkaar eens dat het een zeer geslaagde dag was en dat het fijn was om iedereen weer te zien vandaag. Tevreden kijk ik hoe Nola haar bord vol schept met macaroni, groente, gehakt en saus. Ik zie dat ze haar bord helemaal leeg eet en ben gerustgesteld. Zoals ik al dacht, is er niets aan de hand.

Na het eten zegt Félicia me gedag, ze gaat met haar vriend naar de bioscoop. Ik ben blij dat mijn vijftienjarige dochter zo van het leven geniet. In tegenstelling tot Nola weet ze al een tijd welke opleiding zij na de middelbare school gaat doen. Ze wil de kapersopleiding doen en ik denk dat dat goed bij haar past.

Nola wilde na de middelbare school een opleiding toerisme doen. Bij het intakegesprek bleek echter dat zij nog erg jong was en dat het verstandiger was eerst een andere opleiding te volgen. Ze wil graag stagelopen in het buitenland en met haar vijftien jaar was dat niet mogelijk. Daarom heeft zij eerst een opleiding tot verkoopspecialist gedaan. We zijn trots dat zij deze tweejarige opleiding in iets meer dan een jaar afgerond heeft. Als Nola iets wil dan gaat ze ervoor, net als ikzelf.

Volgend jaar zal ze alsnog met de opleiding toerisme starten en tot die tijd heeft zij een vast contract bij het warenhuis waar zij stagegelopen heeft. Het is fijn te weten dat onze beide dochters zich goed redden in de maatschappij. Allebei hebben ze veel

vriendinnen en ze genieten van leuke uitjes, net als ik zelf vroeger. Mijn zus en ik hadden een vast vriendinnengroepje waarmee we iedere week de stad introkken. Veel feestjes en leuke uitstapjes, we hebben genoten van onze studietijd. Deze vriendinnen zijn nog steeds onze beste vriendinnen en zij zijn heel belangrijk voor me. Dit gun ik mijn dochters ook.

Samen met Nola loop ik de trap op naar haar kamer. Het is een vrolijke, volle kamer. De muren zijn lila geverfd en op de grond ligt een gele linoleum vloer. Aan deze vloer heeft Nola altijd een hekel gehad, het maakt de kamer onrustig. Zelf vind ik hem ook niet mooi, maar hij lag er al toen we hier drie jaar geleden kwamen wonen en het is er nog niet van gekomen een andere vloer te laten leggen. Aan de muren hangen veel foto's van familie, vakanties en vriendinnen. Haar grote bed staat in de breedte van de kamer en neemt een groot deel van het niet heel ruime vertrek in beslag. Ik vind het altijd fijn haar op vrijdagavond ontspannen in bed te zien liggen met een zakje M&M's, terwijl ze televisiekijkt. Ook daarin lijkt zij erg op mij. Ik kan intens genieten van een avondje op de bank met een boek of de televisie aan en een lekker stuk chocolade.

Ik zet onze grote paarse koffer op haar bed. Haar kleding en toiletpullen heeft ze al netjes klaarliggen op haar witte bureau. Morgen zal ze met twee collega-vriendinnen die ook bij het warrenhuis werken naar Fuerteventura vertrekken. Een heerlijke zonvakantie met vriendinnen, wat is het toch fijn om jong te zijn. Ik droom even weg en denk aan de zomers in Renesse. Samen met Sandy en mijn vriendinnen huurden we in de jaren '80 een caravan en hadden we de grootste lol. Dierbare herinneringen zijn het. Het is fijn dat mijn ouders ons die vrijheid gaven. Ik weet nu hoe moeilijk het is om je kinderen los te laten. Ik weet ook dat

dit belangrijk is en dat zij hier recht op hebben. En ik ben dankbaar dat mijn dochters net zo'n onbezorgde jeugd hebben als ik gehad heb.

De volgende ochtend brengt Anton Nola en haar vriendinnen al vroeg naar Schiphol. Ik houd niet zo van vliegtuigen en vind het een eng idee dat mijn dochter straks zonder ons in het vliegtuig zit. Toch probeer ik Nola dit niet te laten merken als ik afscheid neem, en ik vertrek naar mijn werk. Al snel word ik zo in beslag genomen door mijn werk, dat ik niet meer aan vakanties en vliegtuigen denk. Als kleuter wilde ik al 'juf' worden en deze droom is uitgekomen. Sinds een aantal jaren sta ik niet meer voor de klas, maar werk ik als intern begeleider op de basisschool. Ook dit vind ik heel leuk en dankbaar werk.

In de dagen die volgen stuurt Nola veel positieve appjes. Ze heeft het goed naar haar zin schrijft ze en stuurt daarbij veel foto's van de drie vriendinnen bij het zwembad, aan het strand en op terrasjes. Op de meeste foto's staan borden met patat, broodjes met verschillende soorten beleg, van cocktails en van salades. Mijn zus, moeder en ik moeten lachen om de foto's. Hoe hebben we ooit kunnen denken dat Nola misschien te weinig eet.

Wanneer Nola na een week weer thuiskomt, ben ik blij om te zien dat ze er beter uitziet dan voordat zij op vakantie ging. Ze is bruinverbrand en de donkere kringen onder haar ogen zijn verdwenen. Haar haren zijn flink opgelicht door de zon en haar krullen glanzen. Nadat ze haar koffer uitgepakt heeft, gaan we gezellig met zijn vieren eten en luisteren we naar alle vrolijke verhalen. We pakken de souvenirs uit die Nola voor ons meegenomen heeft en als ik 's avonds mijn bed in stap, val ik tevreden in slaap. Ons gezin is weer veilig en compleet!

Vrijdag 2 december 2016

Tevreden zit ik op onze grijze stoffen bank in de huiskamer en proef de zachte smaak van mijn cappuccino. Vandaag heb ik na een week hard werken een dag vrij en ik heb me voorgenomen daar eens heerlijk van te genieten. Jammer dat het zwaarbewolkt is, maar gelukkig is het droog en voor de tijd van het jaar is het niet heel erg koud. Het is pas tien uur in de ochtend en ik ben alleen thuis. Hoe blij ik ook ben dat ons gezin weer compleet is na Nola's thuiskomst, soms vind ik het fijn om mijn gedachten even voor mezelf te kunnen hebben en met niemand rekening te hoeven houden. Ik ervaar een gevoel van vrijheid. Ik heb zelfs de auto tot mijn beschikking, omdat Anton die vandaag niet nodig heeft vanwege een dienst dicht bij huis. Dat komt mooi uit, want ik kamp al een jaar met een heftige hernia en al gaat het intussen eindelijk iets beter, fietsen zit er voorlopig nog niet in.

Ik besluit naar het dichtstbijzijnde dorp te rijden om nog wat laatste Sinterklaascadeautjes te kopen. Zondag vieren we het feest bij mijn ouders en ik moet nog op zoek naar een kleinigheidje voor mijn neefje en nichtje. Ik kan dan gelijk even bij Nola langsgaan, die werkt vandaag bij de klantenservice van het warenhuis en ik zal daar vast wel wat leuke cadeautjes kunnen vinden.

Een half uurtje later parkeer ik onze zilverkleurige Seat Ibiza op de ruime parkeerplaats tegenover het overdekte winkelcentrum. Ik steek de dijk over en zodra ik de deur van het warenhuis opendoe, zie ik Nola al achter de servicebalie staan. Er staat een grote rij klanten en ik zie dat ze een oudere dame vriendelijk te